

Виховний захід

Андріївські

вечорниці

Підготувала
класний керівник
8-А класу
Лукашук О.І.

Сцена прикрашена ніби світлиця господині.

Обладнання: Калита, палиця зі стрічкою на кінці для прив'язування калити, писак, горщик із сажею (можна розтовкти активоване вугілля), на столі горщики та банячки із макетами вареників (можна зробити із білих серветок), тоненькі лозини (для ворожіння дівчат), горщик із водою, батьки задалегідь готують вареники, пироги та млинці для пригощання всіх гостей в залі).

Ведуча: Добрий день, шановна родино!!! Добрий день, шановні гості!!! От ми й зібралися в дружному тісному колі, щоб більше дізнатися про українські народні звичаї та обряди, щоб віддати їм шану.

Ведучий: Уявімо собі українське село минулого століття погожого зимового вечора. Лежать високі сніги, визвіздилося чисте небо, нечутно підносяться над коминами сиві димки. То тут, то там загоряються і гаснуть вогники в приземкуватих селянських мазанках. Тихо поскрипує старе дерево, чи ліниво перегавкуються собаки. Та ось чути веселий дівочий сміх, гучні голоси парубків – то молодь збирається на вечорниці.

Звучить пісня «Добрий вечір, дівчино куди йдеш?»

Заходять діти в національних костюмах (Хлопці з одного боку, дівчата з іншого, підходять до сцени) і співають пісню.

Добрий вечір, дівчино, куди йдеш?

Скажи мені правдоньку, де живеш!

Чи то ж би я розуму не мала,

Щоб я тобі правдоньку казала?

Добрий вечір, дівчино, чия ти?

Чи вийдеш ти на вулицю гуляти?

Не питайся, козаченьку, чия я,

Як вийдеш ти на вулицю, вийду й я.

Дівчинонько-серденько, куди йдеш?

Скажи мені правдоньку, де живеш!

Дівчина: Слава Ісусу Христу!

Господиня: Навіки слава! Як добре, що ви прийшли, бо я вже зачекалася на вас. Адже сьогодні Андріївський вечір! А чи принесли коржа, дівчата?

Дівчата: Принесли!

Дівчина: Ось вона, калита, яка гарна! *(Виймає з кошика великого коржа, загорнутого у рушник)*. А ще принесли і квача з сажею.

Дівчина: А де ж ми її причепимо?

Господиня: А ось тут, на сволоку, під самими дверима. Допоможіть мені.

Дівчата беруть калиту, прив'язують до неї червону стрічку, другий кінець якої протягують через сволок так, щоби, коли смикнути за нього, калита підстрибнула вгору.

Господиня: Дивлюся на вас, дівчата, і згадую, як розповідала мої бабуся і матінка, що коли вони були молодими, так само збиралися на вечорниці. Вишивали, пряли, дерли пір'я на подушки і обов'язково співали, бо без пісні нема діла. Пісня, як душа народу, завжди з ними – і в горі, і в радості. А так, як у нас сьогодні свято, то заспіваймо жартівливої, щоб серце моє звеселіло і помолодшало років на десять...

Дівчата співають пісню «Ой на горі два дубки».

Ой, на горі два дубки, два дубки –

Тай звелися докупки.

Вітер дуба хитає, хитає

Козак дівку питає:

Ой, дівчино, чия ти?

Чи вийдеш ти гуляти?

Ой, не питай, чия я, чия я,

Вийдеш ти – то вийду я!

А я в батька один син, один син –

Погуляти хоч би з ким.

А я донька мамчина, мамчина,

Цілуватись навчена.

Господиня: Дівчата, а де ж ваші хлопці? Може, вони не прийдуть?

Дівчина 1: Як не прийдуть! Прийдуть обов'язково! Але, коли будемо ворожити, то відпровадимо їх, бо ворожити при хлопцях не можна.

Дівчина 2: Прийдуть! Куди ж вони подінуться! А ми їх пригощати будемо. Дивіться, дивіться, скільки пиріжків напекли: і з маком, із сиром, і з квасолею, і з капустою... На будь-який смак!

За дверима чути стукіт.

Дівчина 3: Ой, там щось грюкнуло!

Дівчина 4: То хлопці, напевно... Дівчата! Готуймося! Зараз хлопці зайдуть, будемо їх сажею мастити.

Дівчина 5: То хлопці, напевно... Дівчата! Готуймося! Зараз хлопці зайдуть, будемо їх сажею мастити!

Чути новий гуркіт за дверима. Дівчата вирішують подивитися, що це. Відчиняють двері.

Дівчина 6: То ж Тарас! *(хапають його за руки, затачують до хати)*. Ах ти, негіднику! Хотів двері підперти, щоб не відчинялися, і прив'язати вінки до стріхи.

Дівчина 7: Невже хотів нам шкоди зробити?

Дівчина 1: Ну, то зараз покараємо тебе! Вкинем тебе приміром, у воду або сажею вимастимо.

Хлопець: Та відпусть мене, дівчата!

Дівчина 2: Ні, не відпустимо. Хіба що відгадаєш наші загадки... Тато високий, мама широка, син зрячий, невістка сліпа. Що це?

Хлопець: Небо, земля, день, ніч.

Дівчина 2: Відгадав!

Дівчина 3: А цю загадку відгадаєш? Скатертина біла увесь світ закрила. Що це?

Хлопець: Сніг!

Дівчина 3: І цю відгадав!

Дівчина 4: А ось цю, напевно, не відгадаєш. Мати – гладуха, дочка – краснуха, син – кучерявий.

Хлопець: А от і цю відгадаю! Піч, вогонь, дим! Відпустіть, дівчата!

Дівчина 4: Як же так? Сьогодні свято, ми чекаємо на вас, хлопців, а ти заважаєш нам.

Хлопець: Вибачте, дівчата! Я більше не шкодитиму, а як відпустите, веселих хлопців повну хату приведе.

Дівчина 5: А не обманеш? Правда, приведеш?

Хлопець: Йй-Богу, приведу.

Дівчата відпускають хлопця. Відчиняються двері і до світлиці заходять парубки.

Хлопці: Добрий вечір добрим людям! Чи приймете нас до гурту, дівчата?

Дівчина 6: Чому б не прийняти? Приймаємо! Але спочатку скуштуйте калиту!

Хлопці радяться. Тоді один з них – Іван – підходить до калити, днією рукою бере другий кінець стрічки, а другою – квачик і горщик із сажею.

Хлопець 1: Ну, хлопці, чи хочете калиту кусати?

Хлопці (хором): Я хочу!

Хлопець 1: *(звертається до одного з охочих):* Я – пан Калитинський. А ти хто?

Хлопець 2: А я – пан Коцюбинський *(бере коцюбу і «іде», немов на коні)*. Пустіть мене до хати – я їду калиту кусати.

Хлопець 1: А я буду по писку писати!

Хлопець 2: А я вкушу!

Хлопець 1: А я впишу!

Хлопець 2: А я всеодно вкушу!

Пан Коцюбинський «під'їжає» на коцюбі до пана Калитинського, який намагається розсмішити його. Пан Коцюбинський зовсім не реагує на жарти пана Калитинського, і йому надається право підстрибнути і вкусити калиту. Та пан Калитинський пильнує і вчасно смикає за стрічку. Калита підлітає вгору. Пан коцюбинський підстрибує ще вище і без допомоги рук, лише одними зубами пробує відкусити шматок коржа. Нарешті це йому вдається. Гра повторюється. Грають, поки всі хлопці не осідлають коцюби і не виступлять у ролі пана Коцюбинського. Дівчата допомагають пану Калитинському розсмішити пана Коцюбинського.

Дівчина 1: Дівчата, давайте і ми спробуємо вкусити калиту!

Дівчата по черзі «їдуть» до калити на рогачі. Ця весела гра є кульмінацією Андріївського вечора.

Дівчина 2: А тепер, хлопці, заспівайте нам гарну пісню...

Хлопці співають пісню «Розпрягайте хлопці коні».

Розпрягайте, хлопці, коні
Та лягайте спочивать,
А я піду в сад зелений,
В сад криниченьку копать.

Копав, копав криниченьку
У вишневому саду...
Чи не вийде дівчинонька
Рано-вранці по воду?

Вийшла, вийшла дівчинонька
В сад вишневий воду брать,
А за нею козаченько
Веде коня напувать.

Просив, просив відеречка,
Вона йому не дала,
Дарив, дарив з руки перстень,
Вона його не взяла.

«Знаю, знаю, дівчинонько,
Чим я тебе розгнівив:
Що я вчора ізвечора
Із другою говорив.

Вона ростом невеличка,

Ще й літами молода,
Руса коса до пояса,
В косі стрічка голуба».

Господиня: Ой, як гарно ви співаєте, хлопці! Давайте, я вас усіх наділю калитою.

Господиня ділить калиту на всіх.

Господиня: А тепер запрошую всіх до столу на вареники з капустою. Сідайте парами – хлопець з дівчиною. Обирай собі пару першим, Андрію, бо ти першим вкусив калиту і сьоодні твоє свято.

Дівчата і хлопці сідають за стіл парами.

Дівчина 1: Андрій народився!

Дівчина 2: Дівчата, давайте пригостимо наших хлопців пиріжками. Але спочатку почастуємо Андрія.

Дівчина 3: *(Підходить до Андрія зі словами)*

З'їж Андрію, пиріжок –
Він дуже смачненький.
А у ньогму всередині
Мачок дрібненький.

Андрій кусає пиріжок, а там всередині не мак, а горох!

Хлопець 1: Чи ти, дівко, зроду-віку

Пирогів не їла,
Що ти свої пироги
Горохом начинила.
Нехай тебе лихий знає
З цими пирогами.
Ти би краще розкидала
Їх поміж псами.

Всі сміються.

Дівчина 3: Ой, вибач, Андрію! Я не сподівалася, що саме цей тобі попадеться. Ану, візьми ще один.

Андрій бере другий пиріжок. Усі сідають на лавки, пригощаються пиріжками, якими обносять дівчата.

Дівчина 4: підносить до гурту горщик, де дівчата заховали щось таємниче. Один з хлопців – Василь – заглядає у той горщик.

Хлопець 2: А що тут так смачно пахне? (*запускає руку в горщик*).

Дівчина 5: Еге, Василю, куди лізеш, ти ще не заслужив, а вже їсти хочеш.

Хлопець 2: О, а чим би то я заслужив?

Дівчина 5: А от, що я для тебе витягну, про те прислів'я, приказку, пісню, гумореску чи загадку скажеш. Гарзд?

Хлопець 2: Гарзд.

Дівчина витягує з горщика шматочок ковбаси.

Дівчина 5: Кажі, Василю, приказку.

Хлопець 2: А щоб тобі ця ковбаса та й до носа приросла.

Усі сміються.

Дівчина 5: І ти думаєш, що за таку приказку я дам тобі ковбаски? А от не дам.

Хлопець 2: Зачекай! Я інші знаю і сало потало, і ковбасам лихо стало.

Знову лунає сміх. Дівчина віддає Василеві шматок ковбаси, підходить до іншого хлопця.

Дівчина 5: А це тобі, Іванку (*витягує з горщикаварене яєчко*). Співай пісню веселу. Іван разом з хлопцями співає пісню «Ти ж мене підманула, ти ж мене підвела».

Ти казала: «В понеділок
Підем разом по барвінок».
Я прийшов – тебе нема –
Підманула, підвела!

Приспів:

Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене, молодого,
З ума-розуму звела!

Ти казала: «У вівторок
Поцілуєш разів сорок»,
Я прийшов – тебе нема –
Підманула, підвела!

Ти казала: «У середу
Підем разом по череду»

Я прийшов – тебе нема –
Підманула, підвела!

Ти казала: «У четвер
Підем разом на spacer».
Я прийшов – тебе нема –
Підманула, підвела!

Ти казала: «У п'ятницю
Підем разом по суніці».
Я прийшов – тебе нема –
Підманула, підвела!

Ти казала: «У суботу
підем разом на роботу».
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела!

Ти казала: «У неділю
Підем разом на весілля».
Я прийшов – тебе нема –
Підманула, підвела!

Дівчина 5: От який молодець! Тримай (*віддає яєчко хлопцеві*).

Потім дівчина по черзі витягує яблуко, цибулину, часник, буряк, пиріжок. і в цей час лунає звук в двері.

Господиня. А що цікавого нам Гриць розкаже за свій гостинець.

Дівчина підходить до хлопця і дає йому цибулю.

Гриць. А я люблю все, особливо на печі спати!!! (*Лягає*)

Всі діти виконують пісню «Грицю, Грицю, до роботи»

Грицю, Грицю, до роботи! –
В Гриця порвані чоботи...
Грицю, Грицю, до телят! –
В Гриця ніженьки болять...

Грицю, Грицю, молотити! –
Гриць не здужає робити...
Грицю, Грицю, врубай дров!
Кахи, кахи: не здоров!

Грицю, Грицю, роби хліб!
Кахи, кахи: щось охрип...

Грицю, Грицю, до Марусі!
Зараз, зараз уберуся!

Чути стук в двері.

Дівчина 6: Ой, хто це може бути? Ми так пізно нікого не чекаємо.

Господиня відчиняє двері. До хати заходить старенька ворожка – циганка.

Ворожка: Доброго вечора усім. Я тут ішла попри вас та почула, що у вас вечорниці. А чи знаєте ви, що на Андрія треба ворожити?

Господиня: Заходьте, сідайте (*ставить табуретку посередині світлиці*). Гостею будете.

Дівчина 1: А як, бабусю, ви вмієте ворожити? Може, замовляєте чи лікуєте різні хвороби, або на картах чи на долоні гадаєте? А чи можете ви мені мою долю передрікти?

Ворожка: По-всякому вмію: і на долоні, і на картах, і на зорях, і на кісточках, і воду замовляти вмію. Ось дай мені свою руку! (*дивиться на долоню*). Довга лінія життя у тебе...і щаслива будеш. Чоловік добрий в тебе буде, і діти... хлопчик і дівчинка. Але якась з тобою пригода трапиться. Ось, дивись уважно: яка петелька тут.

Хлопець 3: А мені, циганко, погадаєш?

Ворожка: Звісно, хлопче. Позолоти руку, то скажу.

Хлопець дає ворожці декілька монет.

Ворожка: Бачу, що на тебе чекають великі зміни. Ти, козаче, підеш в люди. Станеш великимпаном. Але жінка у тебе буде ... пихата.

Хлопець 3: А чого це?

Ворожка: Бо має знатного тата.

Хлопці: От добре, будемо знати, до кого у гості завітати (*сміються*).

Хлопець 4: (*підштовхує Оленку*): А Оленці моїй поворожите? Чи вийде вона за мене заміж? Бо щось дуже крутить носом!

Ворожка: Житиме вона не з тобою, хлопче, та й не тут, а поїде в далеку місцину.

Хлопець 4: А де ж?

Ворожка: Ні, цього я, козаче, не знаю. Але чоловік буде в неї багатий та трохи скупий. Groшенята буде в мішки ховати. На чорний день збирати.

Хлопець 4: Ой, щось ви, бабцю загнули!

Хлопець 5: Та годі вам вже. Як будемо наперед долю знати, то швидко можемо старими стати. А ми ще молоді, тому гайда, хлопці, гуляти, дівчат розвеселяти.

Ворожка: Ну все веселіться, а я, стара, буду рушати, бо ще маю в іншу хату завітати. Бувайте здорові.

Всі: Бувайте і ви здорові, бабусю.

Ворожка виходить з хати.

Хлопець 6:

Вже б годилося йти спати,
Бо на Свято Андрія
Треба всім до церкви зраненька встати
У Всевишнього та Святого Андрія просити благодаті.
Щоб у всіх збулась надія й заповітніша мрія.
А для того має бути у кожного сильна віра.

Всі встають.

Хлопець:

Дякуємо господині за теплу хату,
молодим нашим дівчатам за цей стіл багатий.

Господиня:

Нехай гостей на всі свята
І в вашому домі так буде багато.

Виконується пісня. «І в вас і в нас все буде гаразд, щоб ви і ми щасливі були».

Скільки б не співали, а кінчати час
Кращі побажання ви прийміть від нас.

Приспів:

І в нас і в вас хай буде гаразд.
Щоб ми і ви щасливі були.

Хай у всіх вас буде, в місті і в селі
Радісно на серці, повно на столі.

Приспів:

Прощайте, Друзі, вам низький поклін.
Щастя вам бажаєм всі ми, як один!

Приспів:

Всі кланяються.

Кінець.

Матеріал використано з інтернет-джерела: <http://metodportal.com/node/32557>